# Výrobce matrací z matracových prefabrikátů (kód: 33-009-H)

**Autorizující orgán:** Ministerstvo průmyslu a obchodu
**Skupina oborů:** Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (kód: 33)
**Týká se povolání:** Čalouník
**Kvalifikační úroveň NSK - EQF:** 3

## Odborná způsobilost

| Název | Úroveň |
|---|---|
| Orientace v technických dokumentech včetně čtení výkresů pro výrobu matrací z matracových prefabrikátů | 3 |
| Volba materiálů, technologických postupů, strojů, nástrojů a zařízení pro výrobu matrací z matracových prefabrikátů | 3 |
| Obsluha, základní údržba a nastavení strojů a zařízení a nářadí pro výrobu matrací z matracových prefabrikátů | 3 |
| Kompletace souboru a dokončení výroby matrací z matracových prefabrikátů | 3 |
| Kontrola, balení a expedice čalouněných výrobků a čalounických materiálů | 3 |
| Nakládání s odpady v čalounictví a dekoratérství | 3 |
| Zaznamenávání technických údajů a výsledků práce v čalounické výrobě a dekoratérství | 3 |

## Platnost standardu

Standard je platný od: 21.08.2019 do: 20.10.2022

## Kritéria a způsoby hodnocení

### Orientace v technických dokumentech včetně čtení výkresů pro výrobu matrací z matracových prefabrikátů

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Číst dodanou technickou dokumentaci konkrétního výrobku včetně 3D zobrazení v listinné nebo elektronické formě, předvést měření v metrické soustavě a vypočítat zadané rozměry | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Určit šířku a délku matrace podle zadání a určeného uživatele podle jeho rozměrů a hmotnosti | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit obě kritéria.**

### Volba materiálů, technologických postupů, strojů, nástrojů a zařízení pro výrobu matrací z matracových prefabrikátů

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat druhy matrací, matracových prefabrikátů, rozdíly a specifika matrací se snímatelným a s nesnímatelným pevným potahem | Písemné ověření |
| b) Zvolit podle rozměrů a hmotnosti uživatele druh a množství matracových prefabrikátů a pomocných materiálů, popsat jejich funkci a způsob použití | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Určit podle technické dokumentace postup práce, způsob provedení technologických operací | Praktické předvedení a ústní ověření |
| d) Popsat stroje a zařízení a jejich funkci pro výrobu matrací z matracových prefabrikátů | Písemné ověření |
| e) Zvolit stroje a zařízení, nástroje, nářadí, pomůcky a měřidla pro výrobu matrace podle zadání, zdůvodnit výběr | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Obsluha, základní údržba a nastavení strojů a zařízení a nářadí pro výrobu matrací z matracových prefabrikátů

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Zkontrolovat přívody elektrické energie, stlačeného vzduchu a všechny vypnout před nastavením a seřízením stroje či zařízení | Praktické předvedení |
| b) Nastavit a zdůvodnit parametry zvoleného stroje a zařízení, seřídit a udržet stroje a zařízení v bezpečném chodu | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Provést podle zadání obsluhu stroje a zařízení, použít pomocné nářadí, nástroje a měřidla pro dělení nebo spojování čalounických materiálů a matracových prefabrikátů | Praktické předvedení |
| d) Při všech pracovních operacích dodržet zásady BOZP a PO | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Kompletace souboru a dokončení výroby matrací z matracových prefabrikátů

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat postup práce při výrobě matrací z matracových prefabrikátů se snímatelným potahem | Písemné a ústní ověření |
| b) Popsat postup práce při výrobě matrací s příhraněmi a nesnímatelným potahem | Písemné a ústní ověření |
| c) Upravit rozměry prefabrikátů a pomocných materiálů podle zadání na připravených strojích a zařízeních s použitím nástrojů a nářadí | Praktické předvedení |
| d) Zkompletovat soubor podle technologického postupu, složit, spojit matracové polotovary, prefabrikáty, pomocné materiály | Praktické předvedení |
| e) Prošít matraci za použití šablony | Praktické předvedení |
| f) Dokončit a upravit matraci | Praktické předvedení |
| g) Při všech pracovních operacích dodržet zásady BOZP a PO | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Kontrola, balení a expedice čalouněných výrobků a čalounických materiálů

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat způsoby a zásady provádění kontroly v celém procesu výroby a skladování čalounických materiálů | Písemné a ústní ověření |
| b) Zkontrolovat kvalitu hotových výrobků | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Popsat zásady označování výrobků nebo čalounických materiálů podle platných právních předpisů | Písemné a ústní ověření |
| d) Popsat způsoby balení výrobků, polotovarů, materiálů podle charakteru a množství výrobků a způsobu expedice a dopravy | Písemné a ústní ověření |
| e) Popsat zásady manipulace a skladování výrobků a materiálů v procesu čalounické výroby | Písemné a ústní ověření |
| f) Popsat zásady expedice a přepravy výrobků a materiálů vzhledem k použitému přepravnímu prostředku | Písemné a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Nakládání s odpady v čalounictví a dekoratérství

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Objasnit vznik a druhy odpadů dřeva a dřevních materiálů včetně jejich recyklace a likvidace | Písemné a ústní ověření |
| b) Objasnit vznik a druhy odpadů z výroby a zpracování pěnových polotovarů a prefabrikátů včetně jejich recyklace a likvidace | Písemné a ústní ověření |
| c) Objasnit vznik a druhy odpadů kypřicích materiálů včetně jejich recyklace a likvidace | Písemné a ústní ověření |
| d) Objasnit vznik a druhy odpadů potahových, dekoračních a technických textilií, usní, syntetických náhrad usní včetně jejich recyklace a likvidace | Písemné a ústní ověření |
| e) Definovat i jiné než přímé materiálové odpady včetně likvidace použitých nožů a nástrojů | Písemné a ústní ověření |
| f) Roztřídit odpady vzniklé při výrobě nebo opravě zadaného výrobku a navrhnout jejich recyklaci a likvidaci | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Zaznamenávání technických údajů a výsledků práce v čalounické výrobě a dekoratérství

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Zaznamenat do formuláře technické údaje v čalounické výrobě a dekoratérství | Praktické předvedení |
| b) Podle ergonomických zásad vypočítat a upravit celkové a dílčí rozměry výrobku | Praktické předvedení |
| c) Zpracovat provozní evidenci a dokumentaci – dokumentace zakázky, evidence materiálu, spotřeby materiálu, odpadu | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Organizační a metodické pokyny

### Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam. Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky není vyžadována.

Při zkoušce uchazeč zhotoví:

- jednodílnou matraci pro určeného uživatele délky 2 200 mm s pružinovou kostrou BONNEL s pevným (nesnímatelným) potahem s příhraněmi a obvodovými švy krytými lemovací hranovou stuhou, která spolu s materiálem příhraní a horního a spodního dílu tvoří obvodové paspule a s odvětrávacími otvory nebo mřížkou, s úchytkami a etiketami podle platných právních předpisů
- jednodílnou matraci pro určeného uživatele délky 2 000 mm se snímatelným potahem a matracovým jádrem z pěnových materiálů, s úchytkami a etiketami podle platných právních předpisů

Písemné ověřování kritérií hodnocení bude realizováno formou odpovědí uchazeče na otevřené otázky (vypracovaných na PC nebo na označené listy papíru) týkající se úkolů a zadání vyplývajících z příslušných kritérií hodnocení. Ústním ověřením se rozumí stručné slovní doplnění písemně zpracovaných úkolů a zadání.

Při ověřování kritérií hodnocení způsobem "Praktické předvedení a ústní ověření" se požaduje stručné slovní doplnění předvedené činnosti ve smyslu vysvětlení nebo obhajoby zvoleného postupu či řešení.

Při ověřování kritérií hodnocení formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, ke kvalitě práce, vzhledu a funkčnosti zhotoveného výrobku, k znalosti čalounických materiálů, prefabrikátů, druhů matrací a k znalosti údržby čalouněných výrobků. Měření materiálů a polotovarů musí být v souladu s platnými normami.

Na zkoušku si účastník donese vlastní pracovní oděv a obuv.

### Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

### Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

## Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání *čalouník* a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti čalounické výroby.
b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti nábytkářské výroby a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti čalounické výroby.
c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti nábytkářské výroby a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti čalounické výroby.
d) Vysokoškolské vzdělání a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti čalounické výroby.
e) Profesní kvalifikace 33-009-H Výrobce matrací z matracových prefabrikátů a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby matrací z matracových prefabrikátů.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

## Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnoticího standardu je třeba mít k dispozici prostory a přísun potřebné energie odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům.

Požadavky splňuje čalounická dílna se skladovacím prostorem vybavená následujícím materiálně-technickým vybavením:

- Technologické postupy, nákresy a výkresy matrací z různých prefabrikátů a s rozdílným provedením např.: se snímatelným, na dva díly dělitelným potahem s rozpojitelným zdrhovadlem; se snímatelným jednodílným potahem a kratším zdrhovadlem; matrací s pevným, nesnímatelným potahem, s příhraněmi (bez i s paspulí)
- Matracové prefabrikáty, nastříhané prošité dílce potahu pro potahování matracového jádra na zařízení s obšívacím strojem s hranovou lemovkou, ušité snímatelné potahy - nejméně dva druhy (jeden dvoudílný s rozpojitelným zdrhovadlem, druhý pro strojové navlékání s kratším zdrhovadlem), nejméně dva různé druhy pružinových koster, izolační prefabrikáty, sítě, plstě, desky listex (lisovaný pryžokokos), desky a dílce pryžovláknitých materiálů různé tloušťky, plotny měkké polyuretanové (PUR) pěny různé hustoty a tvrdosti (nejméně 6 druhů), matracová jádra z pěnových materiálů (nejméně 3 druhy), desky a tvarovky z pěnové pryže (nejméně dva druhy), polyesterová a jiná kypřicí rouna různé plošné hmotnosti
- Základní vybavení pracoviště pro zhotovení matrací z matracových prefabrikátů: pracovní stůl, ruční nůžky malé, ruční nůžky velké krejčovské, ruční elektrický řezací strojek s kotoučovým nožem, ruční elektrický řezací strojek s přímým nožem, ruční elektrický strojek k dělení PUR pěn, navlékací stroj na navlékání matracových potahů, zařízení na potahování, uzavírání potahů na hranách pomocí šicí hlavy a přídavného zařízení pro vedení textilní hranové stuhy, průmyslový šicí stroj jednojehlový se stehem vázaným
- Pomocné materiály: textilní hranové stuhy, strojové nitě
- Dřevěné tenké vlysy vkládané do lamelových matracových jader v počtu nejméně 40 ks
- Lepidlo pro spojování čalounických materiálů a prefabrikátů
- Vybavení k nanášení lepidla
- Měřicí a kreslicí pracovní pomůcky, pomůcky pro změření, zakreslení a kontrolu rozměrů a kvality včetně rýsovacích potřeb
- Technické vybavení k balení výrobků, balicí materiály
- Strojové jehly (min. balení 10 ks k příslušnému šicímu stroji, šitému a šicímu materiálu)
- Prošívací jehly jednohrotové a dvouhrotové různých délek podle tlouštěk matrací
- Prošívací smyčky v počtu minimálně 20 kusů, knoflíky 40 kusů nebo smotky 40 kusů
- Šablony pro prošívání
- Špendlíky krejčovské, špendlíky čalounické
- Vypichovače
- Štípací kleště a kleště na drát
- Patentovaný drát na úpravy pružinových koster
- Pneumatická sponkovačka, speciální kleště pro spojování drátu s izolačním materiálem v ploše a na hranách, průmyslové spojovače
- Čalounické kladívko
- Místnost pro písemnou část zkoušky, PC nebo tablet, psací potřeby, označené listy papíru
- Ochranné pracovní prostředky podle požadavků BOZP
- Potřeby k udržování čistoty na pracovišti

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

## Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 20 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

## Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 5 až 7 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.
Doba trvání písemné části zkoušky jednoho uchazeče je 120 minut.

## Autoři standardu

### Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro dřevozpracující a papírenský průmysl, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Cech čalouníků a dekoratérů, z. s.
Střední škola stavebních řemesel Brno-Bosonohy, příspěvková organizace
Čalounictví Bednář, Jamné nad Orlicí
MANIAC INTERIÉR, Brno